

עמ"ת 60862/09/23 - ראמי כתאנה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ת 60862-09-23 כתאנה (עציר) נ' מדינת ישראל

לפני	כבוד השופט גיא שני
העורר	ראמי כתאנה (עציר)
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

לפניי ערר על החלטתו של בית משפט השלום בראשון לציון מיום 20.9.2023 (כבוד השופט **גבאי**), במ"ת 30902-09-23, שלפיה נעצר העורר עד לתום ההליכים נגדו.

נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של כניסה לישראל שלא כחוק, פריצה לרכב במטרה לגנוב, גניבת רכב, חבלה במזיד ברכב, וכן נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח. לפי עובדות כתב האישום, ביום 8.9.2023 בשעה 21:00 החנה המתלונן את רכבו בעיר ראשון לציון והותיר אותו סגור ונעול. ביום 10.9.2023 בשעה 3:26 הגיע העורר למקום והתפרץ אל הרכב, תוך שהוא מנפץ חלון משולש בדלת ומניע את הרכב בדרך שאינה ידועה למאשימה. העורר נהג ברכב לכיוון כביש 431; שוטרים שהבחינו ברכב החלו לנסוע אחריו, עד שהאט ברמזור אדום. השוטרים חסמו את הדרך באמצעות הניידת, ואחד השוטרים יצא ממנה. העורר מצדו החל לנסוע לאחור, ואז שלף השוטר מכשיר "טייזר" וכיוון לרכב. העורר עצר את הרכב, והשוטרים - עצרו אותו.

בבית המשפט קמא הסכים בא-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה לגבי עבירת השב"ח; לגבי יתר העבירות טען לקיומה של הגנת כורח, שכן לדבריו העורר אולם על-ידי אחרים. בית המשפט קמא קבע כי טענת הכורח אינה עולה בקנה אחד עם התנהגותו של העורר לאחר גניבת הרכב: "מצופה היה ממי שאוים לבצע מעשה עבירה לחפש את השוטרים כדי להסגיר עצמו לידיהם ולהבהיר כי אולץ לקחת חלק בביצוע העבירה. על אחת כמה וכמה, כאשר נקרים שוטרים על דרכו ומנסים לעצרו, מצופה [מ]המשיב שיתוף פעולה ופניה אל השוטרים מיזמתו ולא ניסיון להתחמק מהם" - כך בית המשפט. בית המשפט קמא התייחס גם לטענתו של העורר בדבר חבלה שהוסבה לו על-ידי האחרים, ולא תועדה על-ידי המשטרה; בעניין זה ציין בית המשפט כי בתיק החקירה רשמו החוקרים שאינם מבחינת בסימני חבלה טריים על גופו. עוד ציין בית המשפט כי מהודעת העורר עולה לכאורה מעורבות של אחרים באירוע.

בית המשפט קמא מצא אם כן כי קיימות ראיות לכאורה, וכן קיימות עילות מעצר של מסוכנות ושל חשש מהימלטות. לעניין המסוכנות, הפנה בית המשפט לפסיקה שלפיה עבירות רכוש טומנות בחובן סיכון מובנה שבתנאים

מסוימים יבוצעו באלימות ותוך סיכון חיי אדם. בית המשפט ציין את התחכום, הידע והמיומנות הדרושים כדי להתגבר על מערכות התפעול וההגנה של כלי רכב מודרניים, וכן את התעוזה והתכנון הנדרשים לשם כניסה לישראל מהאזור, איתור רכב, פריצה אליו וגניבתו. בית המשפט הטעים כי לעיתים העבירות מסוג זה מבוצעות בחוליה, שבה לכל אחד תפקיד מוגדר, וכי חבירה זו מעצימה את עילת המעצר. עוד הדגיש בית המשפט את הסיכון הגלום בנהיגה ברכב ללא רישיון, וציין כי אף שלא יוחסו לעורר עבירות בעניין זה, אין להתעלם מכך שכאשר פגש בשוטרים, הוא ניסה לנסוע לאחור ועצר רק כשמכשיר טייזר כוון לעברו. לגבי העילה הנוספת - חשש מהימלטות מאימת הדין - עמד בית המשפט על כך שמדובר בתושב האזור, שצפוי לו עונש חמור אם יורשע.

בית המשפט קמא הפנה להחלטות רבות שניתנו בעת האחרונה, המלמדות - כך כתב - על מגמה שלפיה מי שביצע עבירות מהסוג הנדון, יעצר עד לתום ההליכים, למעט במקרים חריגים המצדיקים תוצאה שונה. כך במיוחד מקום בו התווספו לעבירות של כניסה לישראל וגניבת רכב עבירות נוספות או נסיבות מחמירות, כגון ביצוע בצוותא, נהיגה פוחזת, בריחה משוטרים או עבר פלילי.

לאור האמור, ומשלא נמצאו נסיבות קונקרטיות המצדיקות לחרוג מן הכלל, הורה בית המשפט קמא על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

על החלטה זו נסב הערר שלפניי. לדעת בא-כוח העורר, נפלו בהחלטת בית המשפט שגגות רבות, ובמקרה דנן ניתן לאיין את מסוכנותו באמצעות חלופת מעצר, זאת שעה שמדובר בעבירת רכוש בודדת שלא בוצעה בחבורה ואין בה כל תחכום. בא-כוח העורר מטעים כי אף במקום שבו עבירת הרכוש חוברת לעבירה של שהייה בלתי חוקית, בתי המשפט הורו לא אחת על שחרור - ובלבד שהעבירות אינן מצביעות על רף גבוה של מסוכנות. בענייננו - כך טוען בא-כוח העורר - אמנם קיימת גם עבירה של נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח, אך אין בנתון זה כדי לחייב מעצר, ויש לבחון היטב את מכלול הנסיבות. בהקשר זה יש להתחשב בכך שמדובר בעורר צעיר המואשם באירוע בודד שלא בוצע בצוותא, וכן יש ליתן את הדעת לכך שאין אישום בעבירה של נהיגה פוחזת או נהיגה בקלות ראש. בא-כוח העורר הוסיף וטען בדיון כי בית המשפט קמא התעלם מגרסתו של העורר לגבי הנסיבות שהביאוהו לביצוע העבירות המיוחסות לו, ומן העובדה שהמאשימה לא ביררה כראוי גרסה זו.

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, וכן עיינתי בתיק החקירה, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

לא מכבר עמד בית משפט זה על ריבוי ההחלטות שניתנו בעת האחרונה, אשר הורו על מעצר עד תום ההליכים של שוהים בלתי חוקיים, המואשמים בעבירות של גניבת רכב ונסיעה בו ללא רישיון נהיגה:

"פסיקת בית המשפט העליון מהעת האחרונה מלמדת שככלל ייעצר גנב רכב תושב האזור שגונב רכב ללא רישיון עד תום ההליכים. 'ככלל' - שכן החלטות בית המשפט העליון ניתנו חרף שינויים כאלה ואחרים בנסיבות המעשה ובנסיבות העושה. על אף האמור, המילה 'ככלל' אין משמעותה 'הכללה' וכאמור כל מקרה יבחן בהתאם לנסיבותיו, כאשר נסיבות אינדיווידואליות חריגות יכולות להוביל למסקנה מדוע לא לעצור את מבצע העבירות. כך גם יכול וקיומן של נסיבות מקלות במיוחד הקשורות לביצוע העבירה יובילו למסקנה שאין מקום לעצור את מבצע

העבירות"

(עמ"ת (מח' מרכז) 45585-06-23 **מדינת ישראל נ' אלאטרש** (22.6.2023)).

ובמקרה אחר נכתבו הדברים האלה:

"אכן, הלכה זו [עניין **גניאת**] לא השתנתה ואולם מאז שניתנה, ובפרט בעת האחרונה, ניתנו על ידי ביהמ"ש העליון, ובהתאמה על ידי בתי המשפט המחוזיים והערכאות הדיוניות, החלטות רבות במסגרתן נעצרו תושבי האזור שנכנסו לישראל שלא כדין לצורך ביצוע עבירות רכוש, בפרט עבירות של גניבת רכב, כאשר בהמשך נהגו בכלי הרכב הגנוב ללא רישיון וללא ביטוח. בחלק מהמקרים נגרמה תאונה כתוצאה מנהיגה לא זהירה ברכב ובחלק לא. בחלק מהמקרים מדובר היה בכניסה מאורגנת של מספר אנשים לישראל ובחלק נכנסו הנאשמים באופן עצמאי. בחלק מהמקרים צוינו בכתבי האישום כלי הפריצה, לרבות שימוש במחשבי רכב, ובחלק לא צוין נתון זה.

דומני שריבוי ההחלטות שניתנו בחצי שנה האחרונה על ידי בית משפט העליון, מלמד על הכלל ועל כך שיש להורות על מעצרים של תושבי אזור הנכנסים לישראל שלא כדין וגונבים כלי רכב. כמובן, שיש להתייחס לכל מקרה לגופו, כפי שנעשה תדיר בכל הערכאות, אולם כאמור לא ניתן להתעלם מהמגמה כאמור [ראו למשל: בש"פ 236/23 **אלנגאר נ' מדינת ישראל** (9.1.2023) בו נדון עניינו של תושב האזור, צעיר כבן 19 וחצי, נעדר עבר פלילי שהיה מעורב יחד עם אחרים בעבירת גניבת רכב זאת בשעה שהמעורבים האחרים בעבירה שוחררו כאשר תושב האזור הוא שנהג ברכב; בש"פ 8445/22 **אלפרחאנה ואח' נ' מדינת ישראל** (13.12.2022); בש"פ 7251/22 **פרהון נ' מדינת ישראל** (17.11.2022); בש"פ 2021/23 **מסאלמה נ' מדינת ישראל** (21.3.2023)]. לכל אלו יש להוסיף החלטות רבות שניתנו על ידי בתי משפט מחוזיים בכל רחבי הארץ, חלקם צוינו בהחלטת בית משפט קמא]

(עמ"ת (מח' מרכז) 42039-04-23 **ברכאת נ' מדינת ישראל** (2.5.2023)).

כפי שהובהר בהחלטות האמורות, וברבות אחרות, לא מדובר בכלל גורף, ויש לבחון כל מקרה לפי נסיבותיו - נסיבות המעשה ונסיבות העושה (ראו למשל עמ"ת (מח' מרכז) 43073-01-23 **מגאלסה נ' מדינת ישראל** (22.1.2023)). עוד נפסק כי עצם העובדה שהעבירות הנדונות הפכו "מכת מדינה", אין בה די לצורך מעצר (בש"פ 676/22 **סעאפין נ' מדינת ישראל** (13.11.2022)).

בענייננו, בית המשפט קמא אכן בדק את נסיבותיו הספציפיות של המקרה, ולא מצאתי בהחלטתו פגם המצדיק התערבות. כפי שקבע בית המשפט קמא, מתקיימת במקרה דנן עילת מעצר של מסוכנות, זאת בשים לב לכך שהעורר פרץ לרכב באישון לילה, נהג ברכב הגם שאין ברשותו רישיון נהיגה (מעולם לא הוציא), ואף מצא לנכון לנסוע לאחור כאשר השוטרים חסמו את דרכו - עד שהשוטר כיוון אליו אקדח טייזר (ראו לעניין זה דו"חות השוטרים וכן חקירתו של העורר מיום 10.9.2023, עמוד 5). אין ספק שמדובר בסוג האירועים שיש בהם פוטנציאל להידרדרות לאלימות וכן סיכון למשתמשי הדרך. זאת ועוד: הפסיקה הדגישה לא אחת כי העובדה שהנאשם אינו תושב ישראל היא נתון רלוונטי בבקשת המעצר, נוכח החשש הטבוע מפני הימלטות מן הדין (ראו למשל בש"פ 3656/23 **חריס נ' מדינת ישראל** (24.5.2023)). ולבסוף אדגיש, כי לא מצאתי במקרה שלפני נסיבות אישיות חריגות, וגם בעניין זה ניתן להפנות

להחלטה שניתנה לא מכבר, שם צוין כי "גילו הצעיר של המשיב והעובדה שהוא נעדר עבר פלילי אינה נסיבה חריגה ולמרבה הצער היא מאפיינת גנבי רכב רבים שהם תושבי האזור שנכנסים לישראל שלא כדין, כפי שניתן לראות מכתבי אישום רבים שמוגשים בעת האחרונה באותו עניין" (עניין **אלאטרש** הנ"ל; ראו גם עמ"ת (מח' מרכז) 27701-06-23 **מוסא נ' מדינת ישראל** (18.6.2023), והפסיקה הנזכרת שם). להשלמת התמונה אציין כי העורר הוא בגיר, יליד שנת 1994, וכי לא מדובר במי שהוא נעדר לחלוטין עבר פלילי - לעורר הרשעה קודמת בעבירה של הפרת הוראה בדבר סגירת שטח.

לאור המקובץ - הערר נדחה.

ניתנה היום, כ' תשרי תשפ"ד, 05 אוקטובר 2023, בהעדר הצדדים.